

Skjerping av krav til bedriftens arbeid med bærekraft

Om meg

- Executive Director i KPMG ESG Advisory og Head of Strategy & Transformation, (siden april 2020).
- Ledet TNFD i 2021 – Taskforce on Nature- related Financial Disclosures (mmeverket lanseres i dag)
- Var med å skrive stortingsmeldingen «Mål med mening» som er Norges handlingsplan for å jobbe med FNs bærekraftsmål
- I en 5 årsperiode ansvarlig for en klimasatsing mot næringslivet i regi av Klima - og miljødepartementet
- 10 års erfaring som gründer – blant annet i Pure Consulting som ble kjøpt opp av KPMG i 2020
- Jobbet med selskaper i mange bransjer på strategi og bærekraft de siste 16 årene

Agenda

01 ESG trender og reguleringer

03 Refleksjon

05 Gruppearbeid

02 CSRD – EUs nye rapporteringsdirektiv

04 Dobbel vesentlig

06 Oppsummering

Nøkkeltrender og -temaer innen bærekraft i 2023

Last warning fra IPCC

- Ifølge den nyeste rapporten til FNs klimapanel er det trolig at den globale oppvarmingen vil nå 1,5 grader i løpet av de neste syv til tolv årene. FNs generalsekretær sier at klimahandling trengs på alle fronter, og oppfordrer rike land til å fremskynde sine mål om netto nullutslipp til 2040.

Biodiversitet

- Biodiversitet er i offentlighetens fokus, og er grunnleggende for vitale bærekraftstjenester – de første bankene har startet med å kvantifisere deres «impact»
- Økt fokus på å hensynta risiko og -muligheter relatert til biodiversitet i beslutningsprosesser
- Nye mål for 2030 som følge av COP 15
- Anbefalinger fra TNFD vil ferdigstilles i september 2023
- Sektorfokus: Landbruk, fiskeri, skogbruk og råmaterialer

CSRD

- Ikke-finansiell rapportering integreres i finansiell rapportering og dermed i norsk lov om bærekraftsrapportering
- Strategien i virksomheten må også adressere ikke-klimarelaterte forhold
- **Krav om dobbel vesentlighet og aktsomhetsvurderinger**
- Økte rapporteringskrav om samfunnsmessig påvirkning i verdikjeden → fokus på utlånsporteføljen for banker
- EU taksonomien som et verktøy for å klassifisere bærekraftige aktiviteter for å unngå grønnvasking

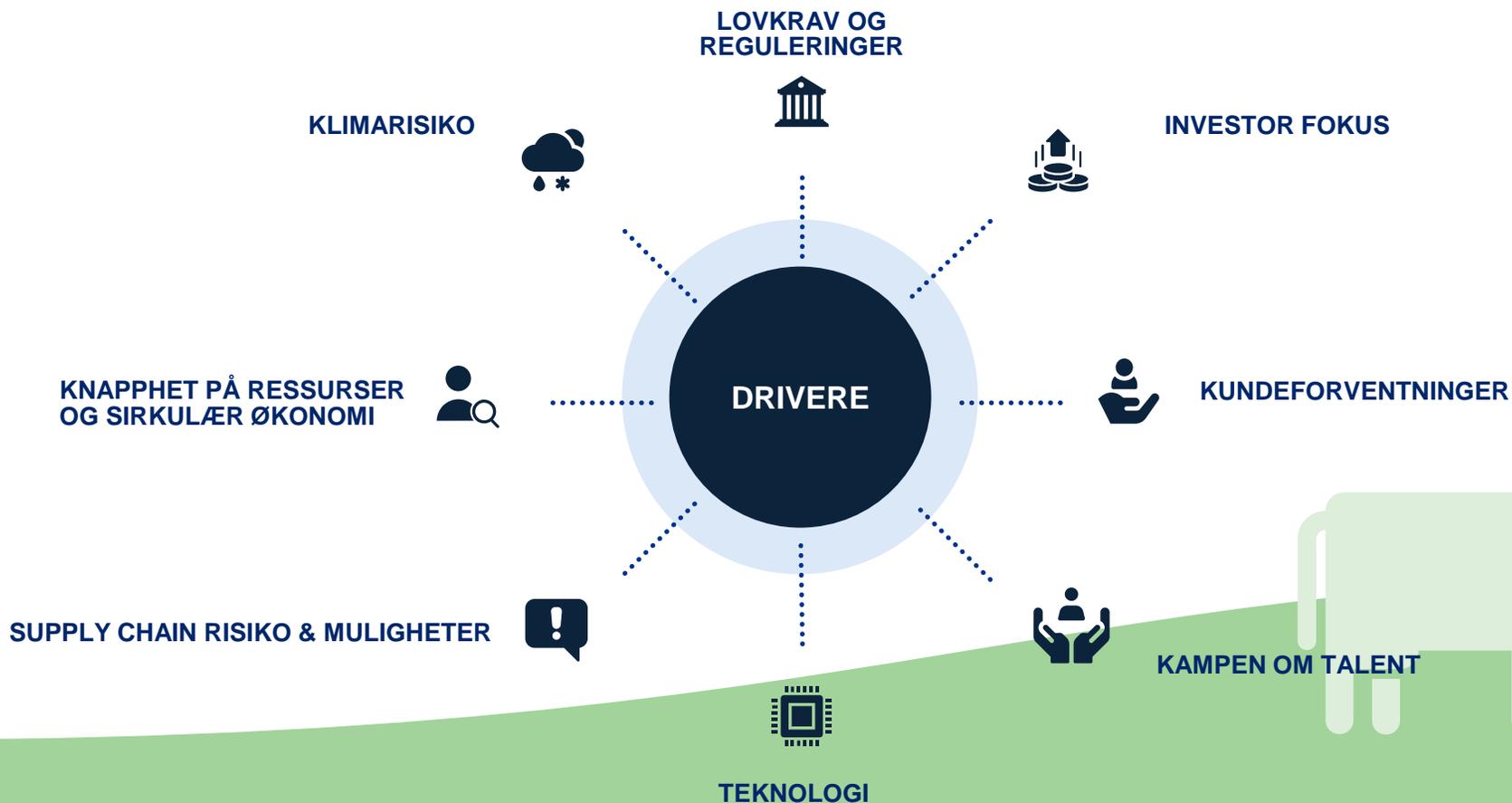
Ressursknapphet

- Økende erkjennelse av at uttak av materialer og ressurser henger sammen med utfordringer knyttet til biomangfold, natur, arealbruk og klima

Sosial bærekraft og menneskerettigheter

- Økende regulatorisk agenda (EU Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD), sosiale krav i CSRD)
- Økt vektlegging av å forstå påvirkning på menneskerettigheter i verdikjeden
- Større fokus på en rettferdig overgang og finansielle muligheter som har oppstått som følge av COP27

Drivere for bærekraft

... et av hovedinitiativene i Green Deal er EUs handlingsplan for bærekraftig finans

01

Reorientere kapitalstrømmer

Mot bærekraftige investeringer

1

Establish EU Sustainable Taxonomy

2

Create labels and standards

3

Foster Investments in Sustainable Projects

4

Improve sustainability in investment advice

5

Develop Sustainability Benchmarks

02

Integrere

Bærekraft inn i risikostyring

6

Integrate ESG in Ratings and Market Research

7

Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)

8

Incorporate sustainability in prudential requirements

03

Fostre åpenhet

Og langsiktighet

9

Standards for company reporting (CSRD)

10

Foster Sustainable Corporate Governance

Viktige reguleringer og standarder knyttet til bærekraft

Viktige initiativer:

- **TCFD** Taskforce for climate-related disclosure
- **SBTi** Science based Targets Initiative
- **TNFD** Taskforce for nature-related disclosure
- **FNs naturavtale**

Gjeldende og kommende reguleringer

Åpenhetsloven og EUs aktsomhetsdirektiv

Selskapet må gjøre aktsomhetsvurderinger og rapportere på hvordan selskapet arbeider med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Likestillings- og diskrimineringsloven

Aktivitets og redegjørelsesplikten (ARP): Plikt til å jobbe aktivt, og redegjøre for, hvordan selskapet arbeider med å fremme likestilling og hindre diskriminering.

Regnskapsloven § 3-3 c)

Plikt til å utarbeide en redegjørelse om samfunnsansvar som bl.a. omhandler miljø og sosiale forhold.

EUs direktiv for bærekraftsrapportering (CSRD)

Selskaper må både rapportere på fremtidige planer og mål knyttet til bærekraft, samt på siste års resultater og utvikling.

FNs bærekraftsmål og OECDs retningslinjer for ansvarlig forretningspraksis

CSRD

Corporate Sustainability Reporting Directive

-
- Målet er å øke ansvarlighet og åpenhet rundt selskapers bærekraftarbeid
 - Skal bidra til bedre formidling av bærekraftinformasjon fra selskaper til interessenter, og med det bidra i omstillingen til en bærekraftig økonomi i tråd med EUs grønne giv

ESRS

European Sustainability Reporting Standards

-
- Et sett av standarder med detaljerte krav for for bærekraftsrapportering
 - 12 standarder og 82 opplysningskrav
 - Har betydelige konsekvenser for håndteringen av bærekraft i selskaper og deres strategier

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) treffer Europas virksomheter som en Tsunami

Today

11,600

320% increase in reporting companies

2025 (for FY24)

-50k

NFRD ¹⁾

Non-Financial Reporting Directive

- Fritt valg av rammeverk for bærekraftrapportering, standarder og ikke-finansielle KPIer
- Rapportering i ledelsesrapport ELLER som egen rapport
- Frivillig revisjon
- Finansiell vesentlighet definerer rapporteringsinnhold

CSRD ²⁾

Corporate Sustainability Reporting Directive

- 12 nye bindende European Sustainability Reporting Standards (ESRS) med 82 obligatoriske ikke-finansielle KPIer og ytterligere kvalitative rapporteringskrav
- Rapportering som en del av årsberetningen
- Obligatorisk begrenset verifikasjon kreves, med hensikt å innføre obligatorisk verifikasjon sikkerhet på et senere tidspunkt
- Obligatorisk dobbel vesentlighetsvurdering (Finansiell + Impact vesentlighet)

Norske selskaper er gode til å rapportere

89%

av norske N100-selskaper rapporterer på bærekraft

62%

av N100 anerkjenner klimaendringer som en virksomhetsrisiko

Færre enn halvparten (45%) av selskaper rapporterer på

tap av biologisk mangfold

GRI, TCFD and SDGs

utgjør de mest brukte rammene for bærekraftsrapportering

Selskaper som benytter TCFD er nær doblet på 2 år, fra

29% to 52% blant N100

54% av N100

anerkjenner sosiale elementer som risiko for virksomheten deres, med Vest-Europa som den ledende regionen

85%

av N100 har identifisert vesentlige ESG-tema

I overkant av 1/3 (**38%**) av N100 har dedikerte ressurser i ledelse og styrer med ansvar for

bærekraft

Grønnvaskingsplakaten

1. Vær ærlig og etterrettelig.
2. Pass på at bærekraftsarbeidet ikke bare skjer i kommunikasjons- og markedsavdelingen.
3. Vær varsom med å snakke om viktigheten av bærekraft, natur, klima, menneskeverd og etisk handel, dersom man selv ikke har tatt reelle grep.
4. Unngå å tåkelegge eller underkommunisere egne utslipp og negative avtrykk på klima, natur og mennesker.
5. Vær varsom med å bruke en stor del av markedsbudsjettet på små tiltak som ikke gjør noe med det vesentlige fotavtrykket.
6. Unngå å kjøpe god samvittighet gjennom klimakvoter eller ved å la andre plukke plast.
7. Bruk de etablerte merkeordningene, eller jobb for å etablere gode merkeordninger på tvers av din bransje dersom det mangler.
8. Vær forsiktig med uttrykk som “bedre for klima”, “bedre for naturen”, “bedre for miljøet” osv.
9. Vær varsom med å markedsføre virksomheten kun på bærekraftsmål den er god på.
10. Vær forsiktig med å bruke donasjoner og sponsorater som bevis på at du jobber med bærekraft.

Structure of the **ESRS** and topics covered

Already published

Cross-cutting standards

ESRS 1 - General requirements

Qualitative information	Double materiality	Sustainability due diligence	Value chain	Time horizon	Preparation and presentation	Structure of sustainability statement
-------------------------	--------------------	------------------------------	-------------	--------------	------------------------------	---------------------------------------

ESRS 2 - General disclosures

1. Governance	2. Strategy	3. Impact, risk and opportunity management	4. Metrics and targets
---------------	-------------	--	------------------------

Topical sector-agnostic standards

Environment	Social	Governance
ESRS E1 Climate Change	ESRS S1 Own workforce	ESRS G1 Business conduct
ESRS E2 Pollution	ESRS S2 Workers in the value chain	
ESRS E3 Water and marine resources	ESRS S3 Affected communities	
ESRS E4 Biodiversity and ecosystems	ESRS S4 Consumers and end-users	
ESRS E5 Resource use and circular economy		

Coming later

Sector-specific standards
Second set's adoption was expected by June 2024. It was planned to be applicable for reporting year 2025 (report due in 2026), but is put on hold

Small- and medium-sized entities proportionate standards (coming later)

Third-country company standards (coming later)

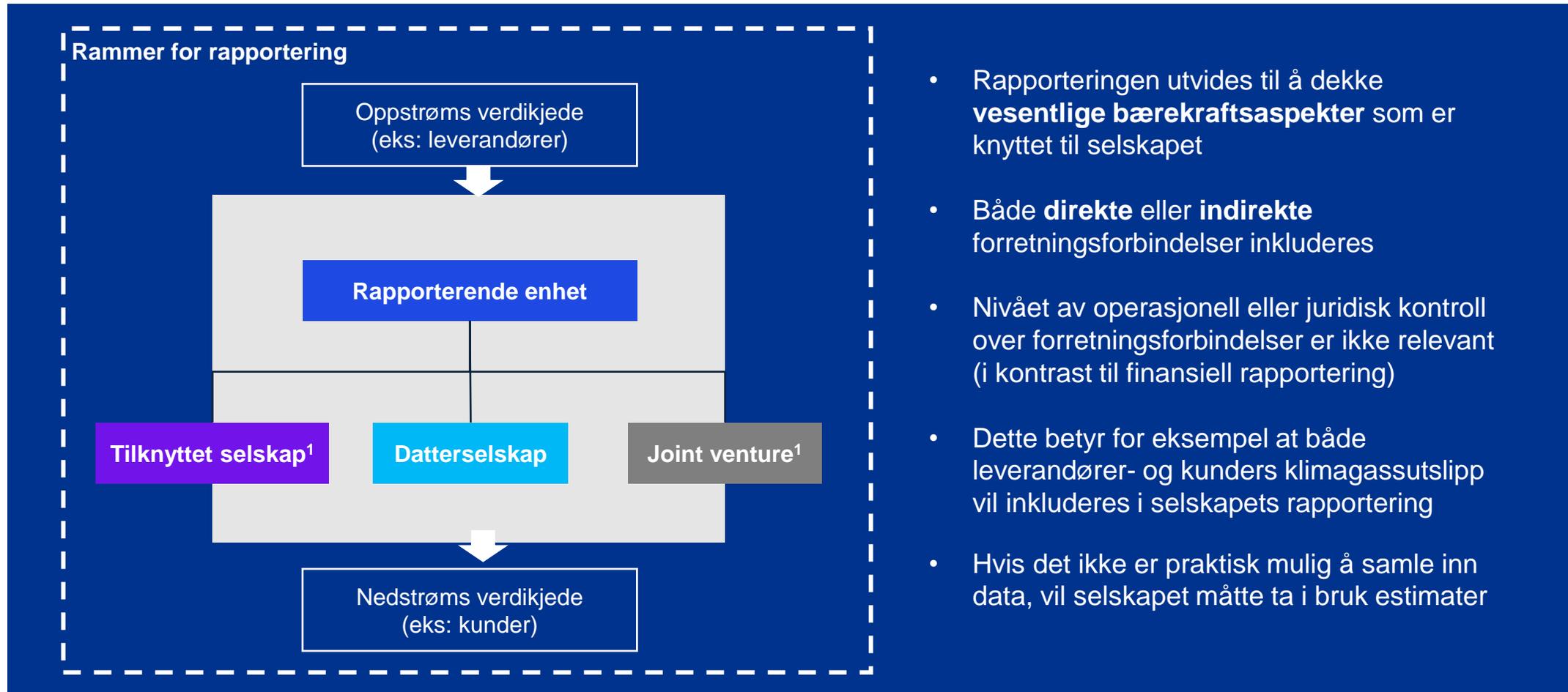
Seven concepts

Four reporting areas

First set's has been adopted in august 2023 and applicable for reporting year 2024 (report due in 2025)

Bærekraftsrapporteringen går mye lenger enn den tradisjonelle finansielle rapporteringen

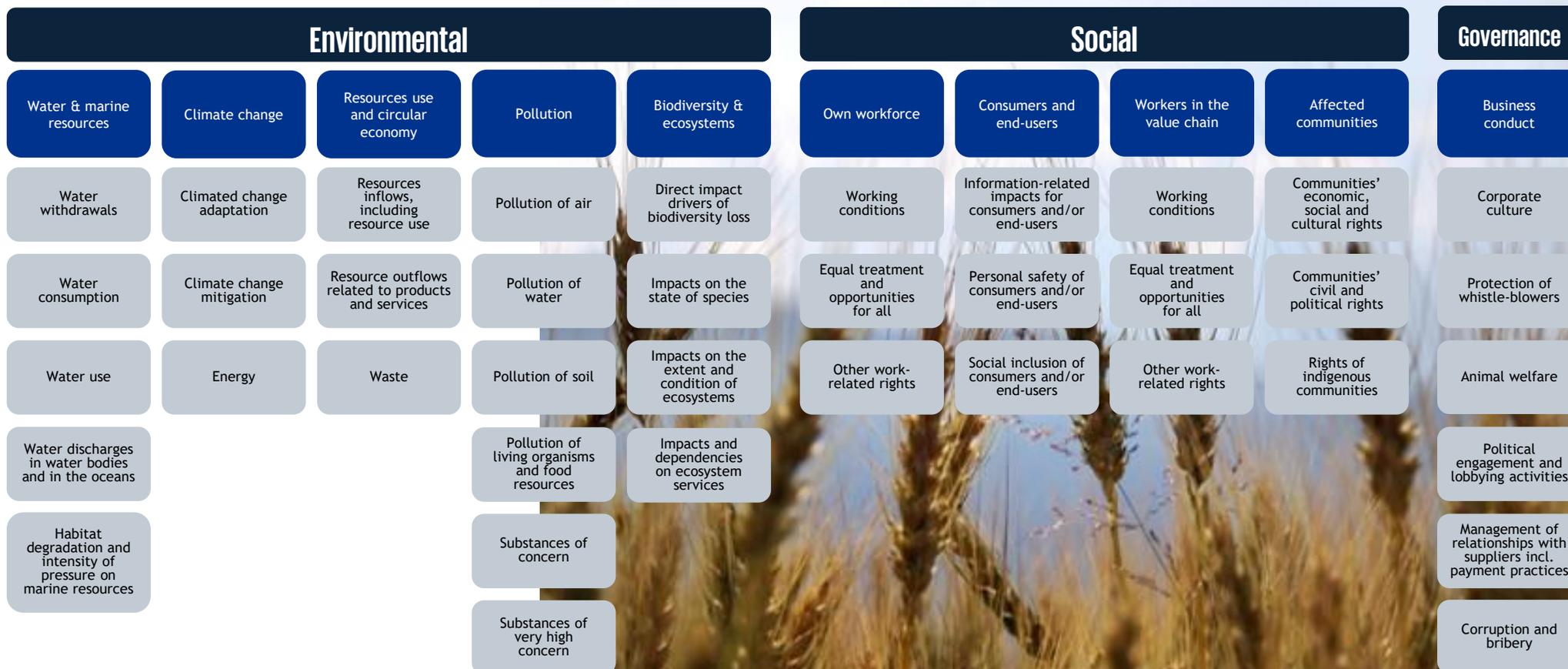

Dobbel vesentlighet – konseptforklaring

Dobbel vesentlighet har to dimensjoner; «finansiell» og «vesentlig påvirkning». En dobbel vesentlighetsanalyse bør benyttes som et verktøy for å navigere i Insulas forretningslandskap og forstå hvordan man kan skape bærekraftig verdi for både selskapet og for samfunnet som helhet.

ESG temaer og undertemaer i CSRD

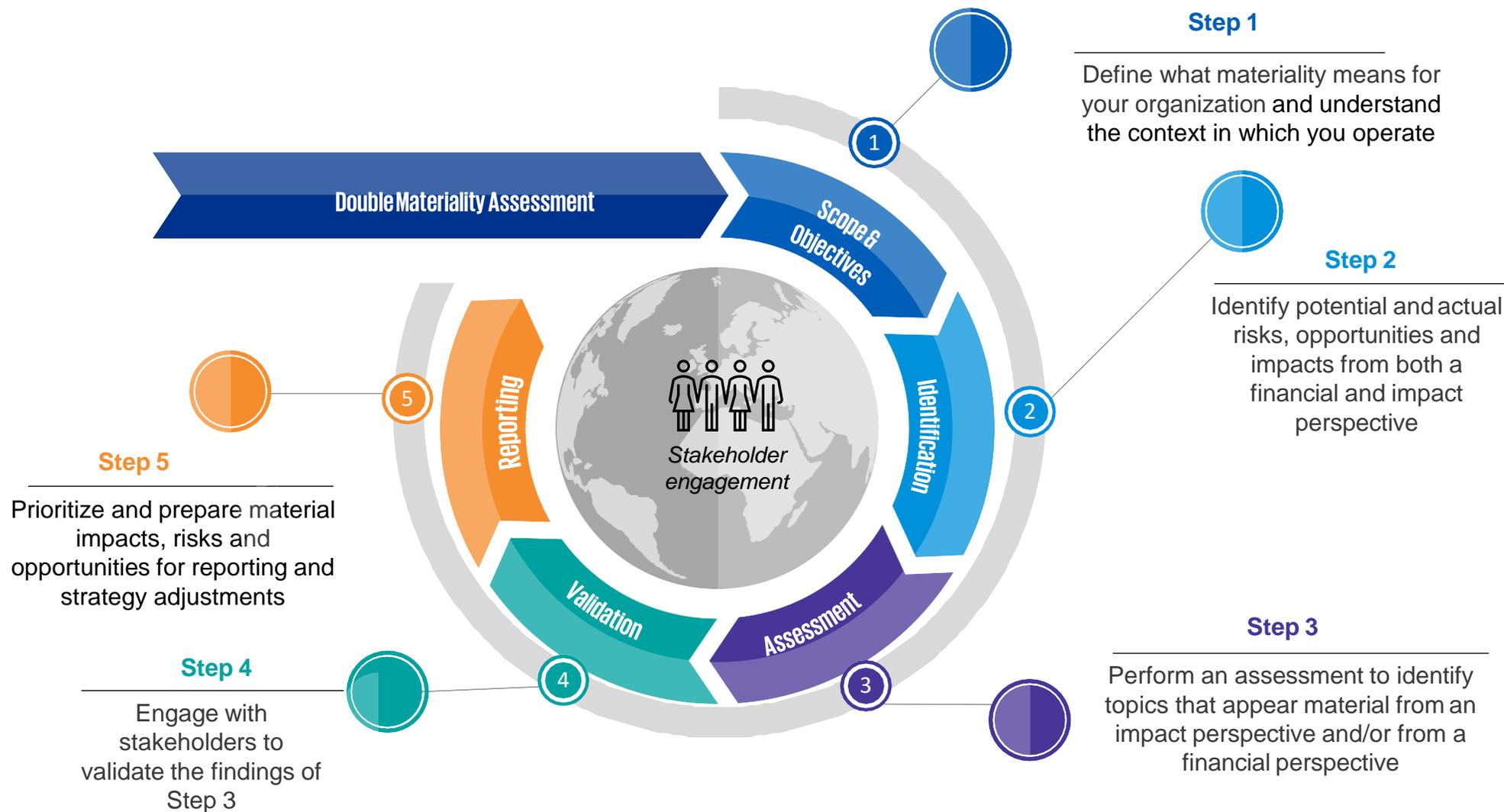

Refleksjon

Hvordan er dette relevant for din bedrift?

Hvordan gjennomføre dobbel vesentlighet?

En dobbel vesentlighetsanalyse kan deles i 5 trinn

Interessenter

Affected stakeholders are individuals or groups whose interests are affected or could be affected – positively or negatively – by the undertaking's activities and its direct and indirect business relationships across its value chain.

Users of sustainability statements are primary users of general-purpose financial reporting such as existing and potential investors, lenders and other creditors, and other users of sustainability statements, including the undertaking's business partners, trade unions and social partners, civil society and non-governmental organizations, governments, analysts and academics.

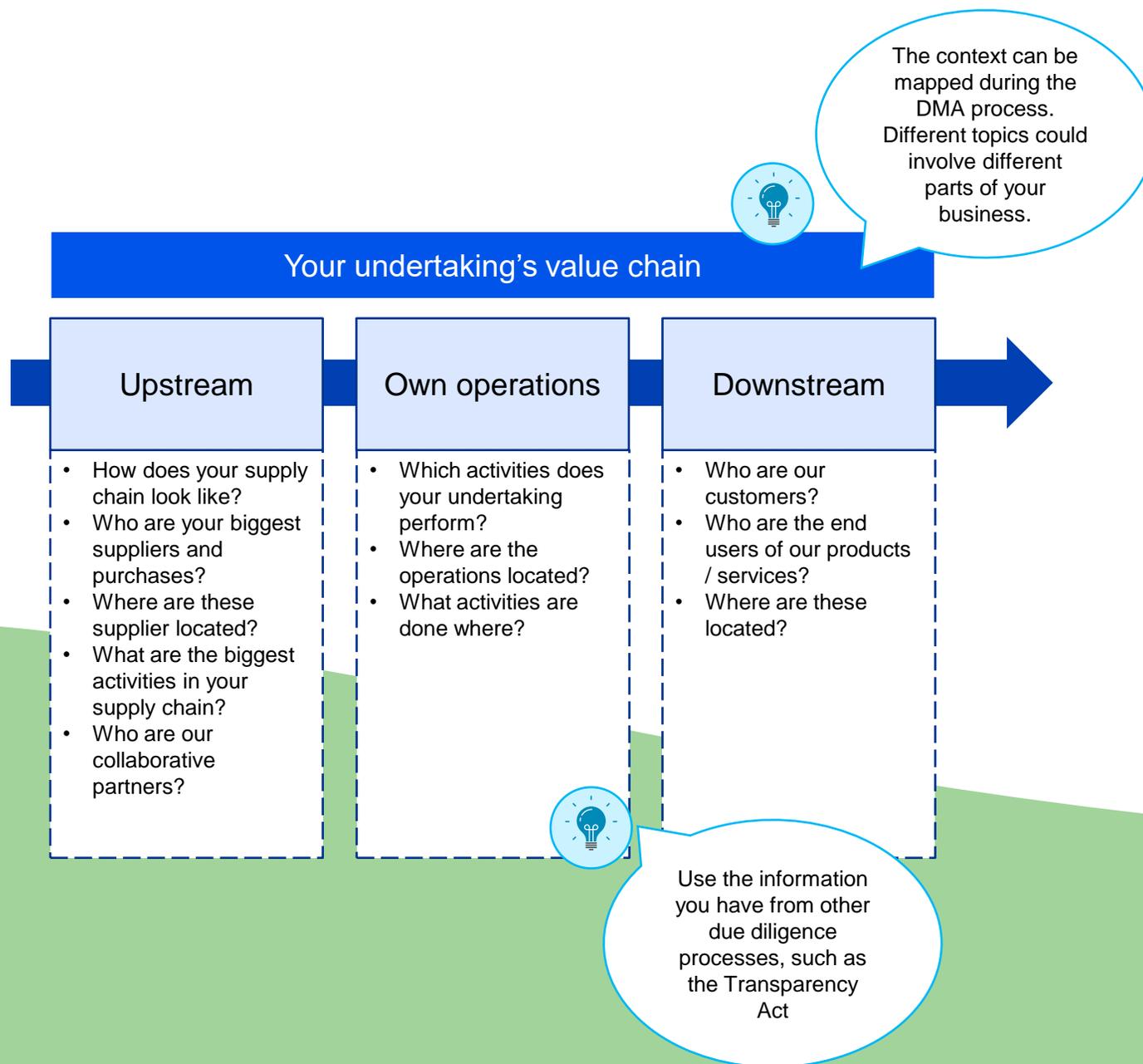
Relevant to include in the steps for identifying and assessing **impacts**.

Relevant to include in the steps for identifying and assessing **risks and opportunities**.

Andre interessentgrupper som kan være relevant for prosessen

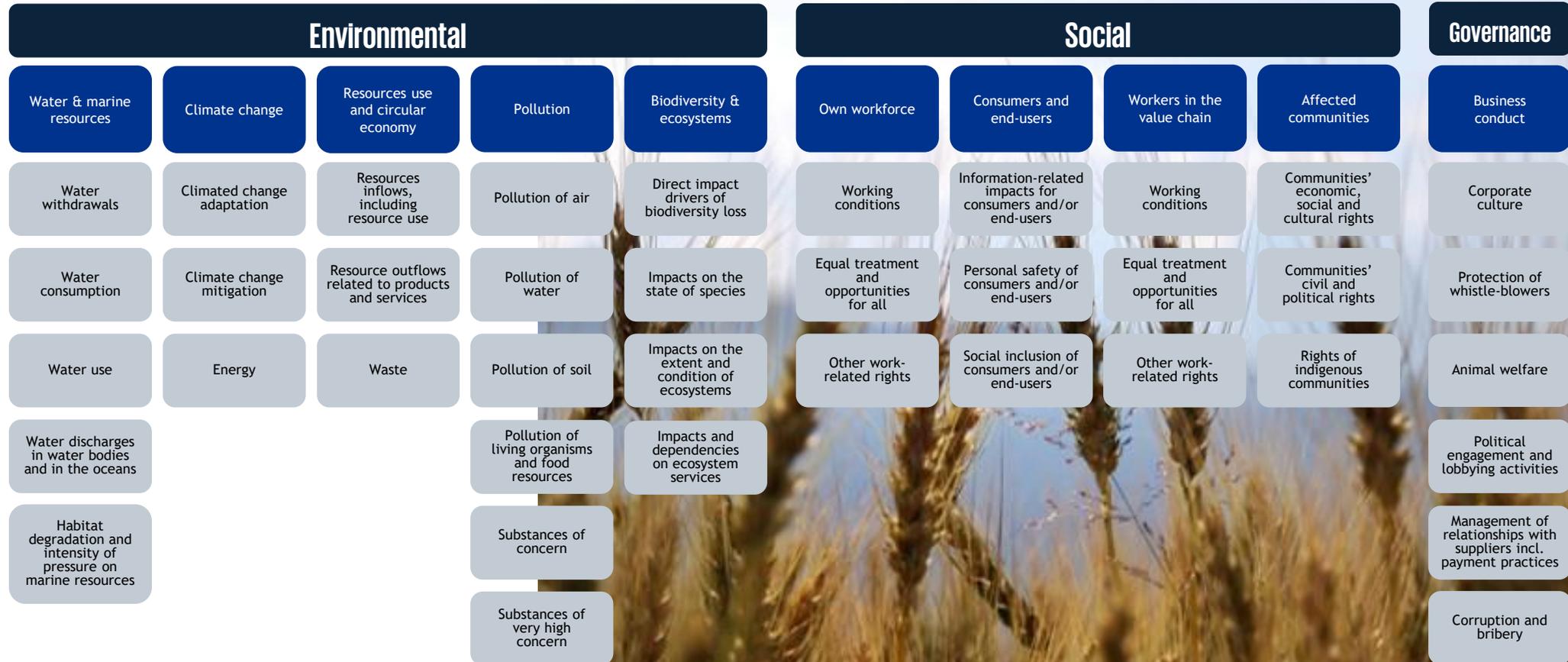

Refleksjon

Hvem er din bedrifts interessenter?

Identifiser virksomhetens påvirkninger (impacts)

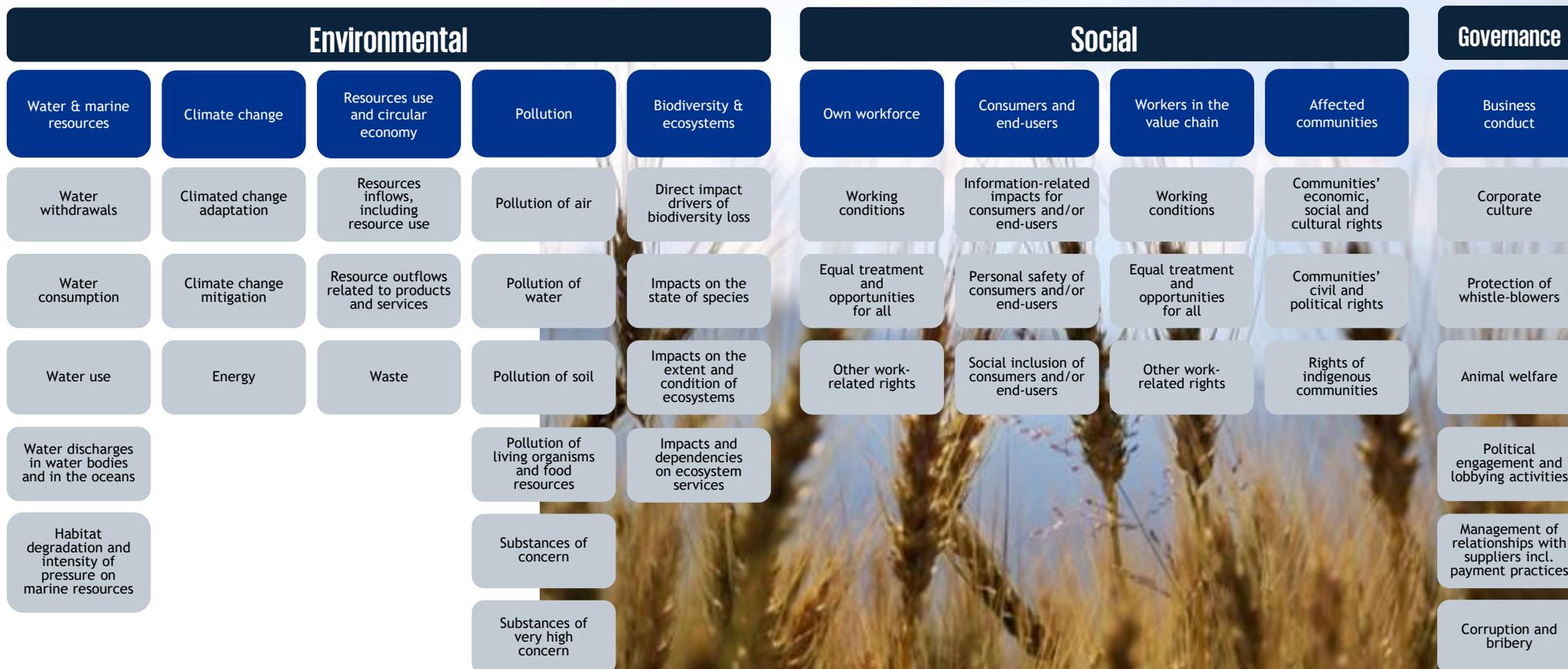

Gather the topics defined in the ESRS and other topics relevant to your business in a table and get to know what they are about and where in the value chain they may be relevant.

Source	Topic	Sub-topic	Sub-sub-topic	Notes / description of topic	Upstream	Own operations	Downstream
ESRS + GRI 13	Water and marine resources	Water consumption	-			X	
		Water withdrawals	-	Water drawn into the boundaries of the undertaking from all sources for any use			
		Water discharges	-	Effluents and other water leaving the boundaries of the organisation / third parties and released to surface water, groundwater or in the ocean			
		Extraction and use of marine resources	-	Biological and non-biological resources found in the seas and oceans. Examples include but are not limited to deep sea minerals, gravels, and seafood products.		X	X
ESRS + GRI 13	Biodiversity and ecosystems	Direct impact drivers of biodiversity loss	Natural ecosystem conversion	Natural ecosystem conversion refers to changing a natural ecosystem to another use or a profound change in a natural ecosystem's species composition, structure, or function.		X	X
		Impacts on the state of species	-			X	
		Impacts on the extent and condition of ecosystems	Natural ecosystem conversion	Natural ecosystem conversion refers to changing a natural ecosystem to another use or a profound change in a natural ecosystem's species composition, structure, or function.		X	X
		Impacts on ecosystem services	-				
ESRS	Circular economy and resource use	Resources inflows, including resource use	-	Resource that enters the undertaking's facilities			
		Resource outflows related to products and services	-	Resource that leaves the undertaking's facilities			
		Waste	-	Includes hazardous waste. Waste refers to anything that a holder discards, intends to discard, or is required to discard. When inadequately managed, waste can have negative impacts on the environment and human health, which can extend beyond the locations where waste is generated and discarded.		X	X

Identifiser virksomhetens risiker og muligheter

Vurdere virksomhetens negative påvirkning

Scale

How grave the negative impact is for people or the environment

Scope

How widespread the negative impacts are

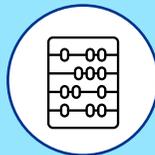
The scope of environmental impacts may be understood as the extent of environmental damage or a geographical perimeter. The scope of impacts on people may be understood as the number of people adversely affected.

Irremediable character

Whether and to what extent the negative impacts could be remediated

Restoring the environment or affected people to their prior state

Likelihood (only for potential impacts)

The likelihood of the negative impact to occur

Vurdere virksomhetens positive påvirkning

Scale

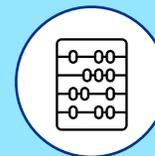
How beneficial the positive impact is for people or the environment

Scope

How widespread the positive impacts are.

The scope of environmental impacts may be understood as the extent of how environmental beneficial it is or a geographical perimeter. The scope of impacts on people may be understood as the number of people adversely affected.

Likelihood (only for potential impacts)

The likelihood of the positive impact to occur

Example on how you can structure your assessment of negative impacts:

Potential material negative impacts	Explanation	Severity assessment			Likelihood of occurrence (only for potential impacts)	Conclusion on materiality
		Scale	Scope	Irremediability		
Impact 1	xxx	Red	Orange	Orange		Yes
Impact 2	xxx	Yellow	Red	Yellow		Yes
Impact 3	xxx	Orange	Orange	Yellow		No
...						
Impact N	xxx	Red	Red	Red		Yes

Example for color coding using a three part scale:

Low	Medium	High
-----	--------	------

Example on how you can structure your assessment of positive impacts:

Potential material positive impacts	Explanation	Scale	Scope	Likelihood of occurrence	Conclusion on materiality
Impact 1	xxx	Green	Orange		Yes
Impact 2	xxx	Yellow	Green		Yes
Impact 3	xxx	Orange	Orange		No
...					
Impact N	xxx	Green	Yellow		Yes

Example for color coding using a three part scale:

Low	Medium	High
-----	--------	------

Vurdere virksomhetens risikoer og muligheter

Assessment of the significance of risks and opportunities

The significance of **risks and opportunities** shall be determined by the potential financial effect, the likelihood of occurrence and by time horizon.

This shall be based on **scenarios / forecasts** that are deemed likely to materialise and **potential financial effects** related to sustainability matters not reflected in financial statements.

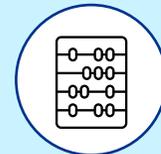
Use your existing risk management system (ERM) and implemented thresholds for likelihood / probability (low, medium, high)

Financial effect

The potential magnitude of financial effects (in monetary terms) determined on the basis of appropriate thresholds. Potential financial effects includes:

- i. Potential situations that following the occurrence of future events may affect cash flow generation potential;
- ii. capitals that are not recognised as assets from an accounting and financial reporting perspective but have a significant influence on financial performance, such as natural, intellectual (organisational), human, social and relationship capitals; and
- iii. possible future events that may have an influence on the evolution of such capitals.

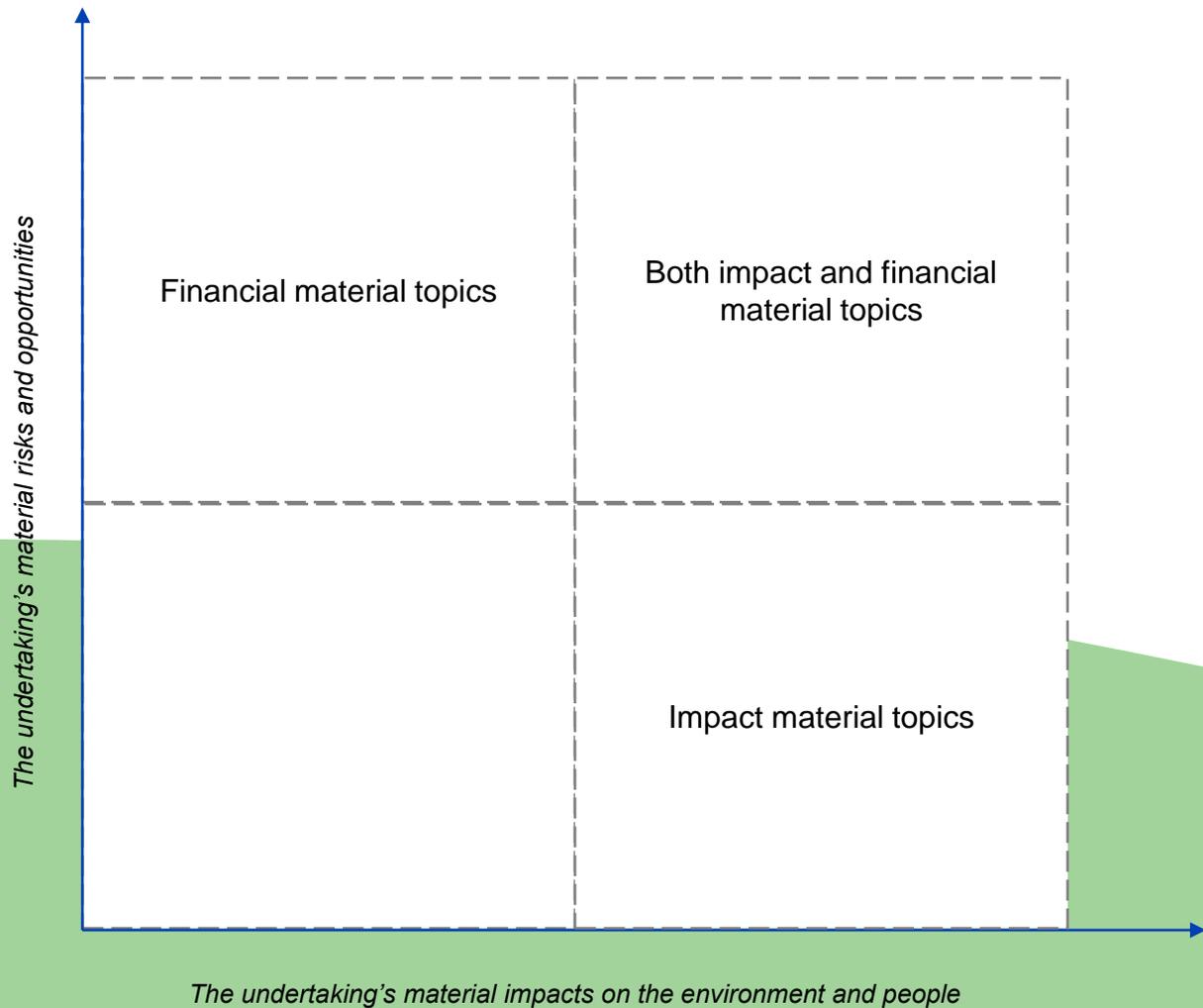
Likelihood

The likelihood of the risk or opportunity to occur

Time horizon

The estimated time frame for the risk or opportunity to occur in the short-, medium- or long term.

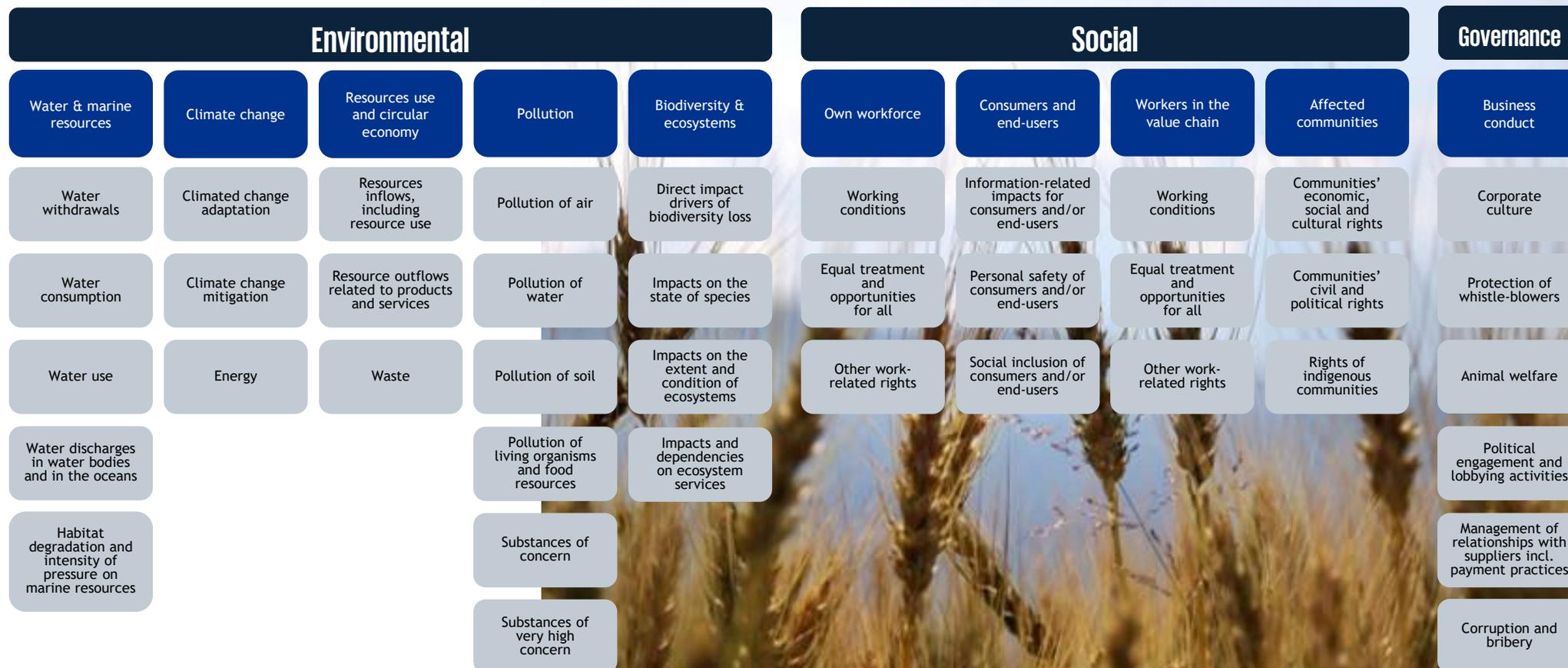

Topic	Impact materiality	Financial materiality	Value chain		
			Upstream	Own operations	Downstream
Topic 1					
Topic 2					
Topic 3					
....					
Topic N					

Refleksjon

- 1.Hvilke ESRS tematikker påvirker din bedrift negativt og positivt, og hvordan?
- 2.Hvilke ESRS tematikker kan ha en finansiell risiko eller mulighet for din bedrift, utdyp?

ESG temaer og undertemaer i CSRD

Bærekraft strategi og forretnings- utvikling

Bærekraft og ESG er to begreper som bedrifter bruker, men som har litt ulikt innhold

ESG

«ESG refers to a set of criteria that investors use to evaluate the performance of a company in terms of its environmental, social and governance practices»

V.S.

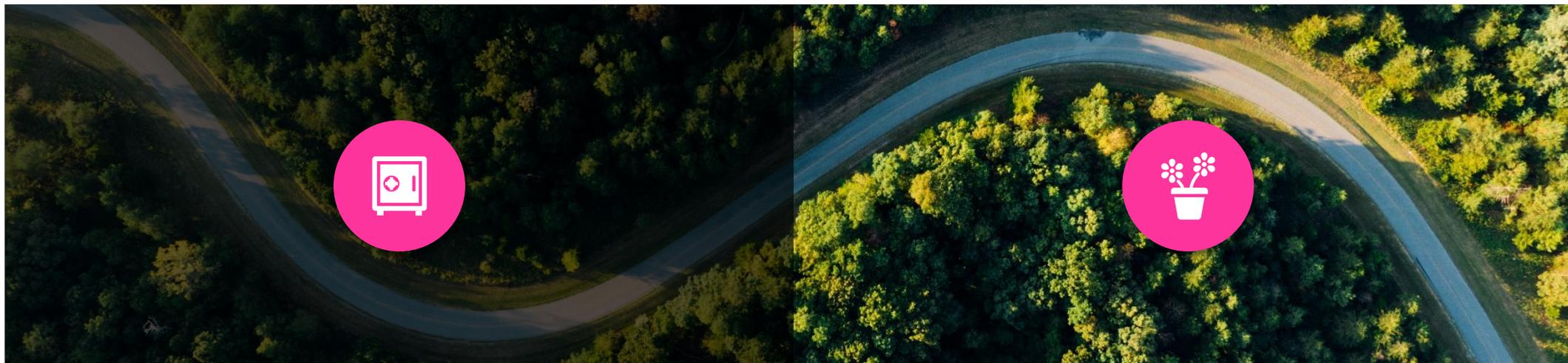
SUSTAINABILITY

«Sustainability, on the other hand is a broader concept that encompasses a company's impact on the environment, social and economy over a long term»

Ny virkelighet innebærer at virksomheter må ha en plan for både *compliance* og *verdiskapning* gjennom bærekraft

Beskytte verdier

Skape verdier

Markedet har utvidet sitt fokus fra bærekraft som noe **compliance-drevet** ...

... til en proaktiv tilnærming for å forstå, bidra og søke **kommersielle muligheter**

Vellykkede bærekraftstrategier er ikke et **vedlegg** til selskapsstrategien ...

... men er **fullt integrert i kjernen av virksomheten** med et veikart for å skape verdier

Verdiskapning gjennom bærekraft krever en helhetlig tilnærming på tvers av virksomheten og dens prioriteringer

Ledelse og kultur

Virksomhetens ledelse og kultur må være både en refleksjon av og basis for hvordan bærekraft integreres i forretnings- og driftsmodellen.

Virksomhetsstyring

Sikre at interne strukturer og prosesser understøtter og skaper riktige incentiver for både rapportering og måloppnåelse.

Rapportering og monitorering

Etablere strukturer, rammer og nødvendig kompetanse og kapasitet for å utføre eller forberede relevant bærekraftsrapportering og følge utvikling, samt revidere ESG-performance.

Forretningsmodell og innovasjon

Utvikle nye måter å skape, levere og fange verdi i de kommersielle mulighetene som bærekraft utfordringer gir.

Driftsmodell

Sikre at selskapets organisering og drift er best mulig rigget for å møte fremtidige krav kostnadseffektivt.

Regulatorisk landskap og implikasjoner

Forståelse av eksisterende og nye regulatoriske ESG krav påvirker ulike deler av virksomheten er et nødvendig fundament for forretningsutvikling.

Bærekraftstiltømming må baseres på en felles forståelse av selskapets modenhet og ambisjonsnivå

Kilder: KPMG, basert på UN Global Compact Sustainability Stages Model: Reaktiv (opprinnelig Crisis Management), Compliant (opprinnelig Compliance), Styring (opprinnelig Resource Optimization), Strategisk (opprinnelig Market Differentiation), Purpose-Driven (lik)

Hvilken fremgangsmåte ser vi fungerer godt?

1. **Sett ambisjonsnivå** med ledergruppen
2. **Snakk med dine kunder, ansatte, leverandører og samarbeidspartnere** – hva er de opptatt av og hva mener de bør være ditt fokus fremover?
3. **Gjør en prioritering av de mest vesentlige områdene** du og din bedrift har påvirkning på og kan bli påvirket av fremover – du kan ikke løse alt så *fokuser* på de mest vesentlige områdene. Her ligger også de største forretningsmessige mulighetene.
4. **Etabler en oversikt over din påvirkning (positiv og negativ).** En sertifiseringsordning eller rapporteringsstandard er nyttige verktøy og vil hjelpe deg å jobbe strukturert i kartleggingen. Hva vil vi riste på hodet for om noen år?
5. **Sett mål for hvor du skal** og en plan for hvordan du skal måle fremgang
6. **Driv kontinuerlig kompetanseheving** – dette er et felt i stor utvikling
7. **Etabler samarbeid** med de som sitter med samme problemer som deg

Strategihus for bærekraftintegrasjon

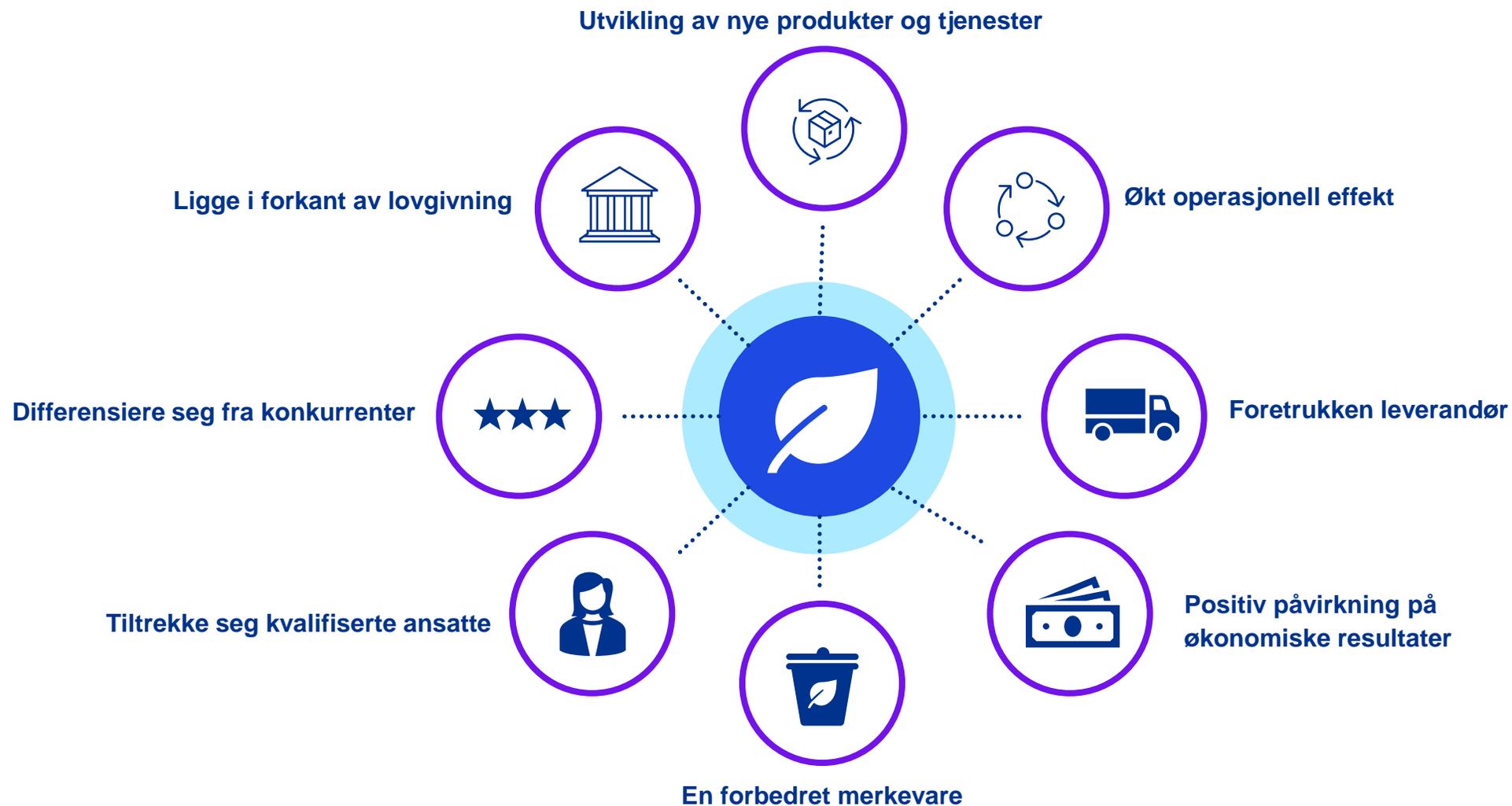
Bærekraft er en gjennomgripende endring som påvirker strategi og forretningsmodell

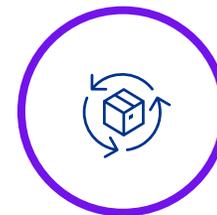
Bærekraft + verdi- skapning

Mulige konkurransefortrinn fra bærekraftsarbeid

Utvikling av nye produkter

Ambisiøse mål

Når man produserer emballasje, spesielt plast, slippes det ut klimagasser. Emballasje som ikke samles opp av retursystemer og havner i naturen er et stort og alvorlig miljøproblem. Som stor forbruker av emballasje er TINE opptatt av gode emballaseløsninger og velfungerende returordninger. Vår emballasje skal ikke belaste klima eller forsure naturen.

**Papp og kartong
utgjør 77% av TINEs
emballasjeforbruk.**

Ny emballasjestrategi

I vår nye miljøstrategi har vi satt oss

ambisiøse mål som vi skal nå innen 2030. Øverste prioritet er målet om 100 prosent materialgjenvinnbare materialer i TINEs emballasje. Videre blir det viktig å jobbe for kun resirkulerte eller fornybare materialer, og at emballasjen har en lavere miljøpåvirkning gjennom lettere vekt.

Mindre emballasje

I 2022 brukte TINE 27 694 tonn emballasje. Volumet er på linje med 2021. Forbruket av plast er redusert med ca. 200 tonn, mens forbruket av papp og kartong er økt med ca 400 tonn.

Papp og kartong til blant annet drikkekartong utgjør den desidert største andelen med 77 prosent, fulgt av plast til ulike beger og plastfilm med 22 prosent.

Flere nye tiltak

I 2022 har vi gjennom materialreduksjon, bruk av resirkulert materiale og mer

plantebasert materiale, redusert det negative fotavtrykket på klima og miljø fra emballasjen vår. Vi har redusert vekten på forpakningen til TINE Revet ost, Sunniva IsTe og Go'morgen, noe som har redusert plastforbruket vårt med 160 tonn plast årlig. Vi har tatt i bruk 50 prosent resirkulert plast på TINE Rømme og Crème Fraîche. Vi har erstattet fossil plast med plantebasert plast på Sjømelk drikkekartonger og Piano desserter. Dette betyr 110 tonn mindre fossil plast i året. Ved å fjerne fargen "carbon black" har vi gjort plastbegrene til KOS puddinger materialgjenvinnbare.

Høy returandel

TINE er medlem av og samarbeider med Grønt Punkt om innsamling av emballasje i hele Norge. For 2022 er returandelen for drikkekartong 94 prosent. For skolemilk er returandelen 98 prosent.

Positiv påvirkning på bondens økonomiske resultater

Klimakalkulator beregner utslipp

Det hersker usikkerhet om det faktiske utslippet av klimagass fra kua. TINE har derfor vært med på å utvikle klimakalkulatoren. Denne beregner klimagassutslippet for gårdens ulike produksjoner. TINEs rådgivere veileder melkebøndene og gir råd om hvordan melkeproduksjonen kan endres for å redusere klimagassutslippet.

Ved utgangen av desember 2022 hadde 2942 melkebønder gjennomført klimaberegninger for sin gård. Målet er at 85 prosent av TINEs melkeprodusenter skal ha en klimaberegning innen utgangen av 2023.

Melkebønder belønnes for bærekraft

TINE har besluttet å gi et bærekraftstillegg til melkeprodusentene fra 2023. For å få tillegget, som er 2 øre per liter, må melkebøndene ta i bruk landbrukets klimakalkulator og TINEs dyrevelferdsindikator.

Kunnskap om nåsituasjonen på egen gård er viktig i forbedringsarbeidet, derfor begynner vi forsiktig og belønner registrering av data slik at klimakalkulator og dyrevelferdsindikator kan brukes i forbedringsarbeidet.

Bærekraft som driver for posisjonering i markedet

Miljøengasjement

Innovere for å verne miljøet

- Mer enn 60 % fornybar energi
- 65 % reduksjon i klimagassutslipp fra egen virksomhet (75 % reduksjon innen 2030) ^{1,2}
- 30 % reduksjon i klimagassutslipp i verdikjeden, utenfor egen virksomhet (50 % reduksjon innen 2030) ^{1,3}
- 30 % reduksjon i energi- og vannforbruk ⁴
- 50 % reduksjon i matavfall ⁴

Bærekraftig innkjøp

Leverer produkter med bærekraftige råvarer

- Sikre respekt for arbeidstakerrettigheter
- Verifisert bærekraftig produksjon av viktige råvarer ⁵
- Fremme bærekraftig jordbruk og fiske
- 100 % gjenvinnbare emballasjematerialer
- 75 % emballasje fra resirkulerte materialer
- 50 % plastemballasje fra resirkulerte eller fornybare materialer

Ernæring og sunnhet

Gjør det enklere å leve sunt

- Doble forbruket av produkter og tjenester som bidrar til en sunnere livsstil ⁶
- 15 % mindre salt og sukker ⁷
- Inspirere til en sunnere livsstil

Trygge produkter

Være forberedt på nye risikoforhold

- 100 % matproduserende fabrikker på grønt nivå ⁸
- 100 % godkjente leverandører ⁴
- Fortsatt sikre at alle produkter er trygge

Omtanke for mennesker og samfunn

Selv være den forandringen vi ønsker å se

- Skape et sterkt lokalt engasjement for bærekraft
- 100 % etterlevelse av Orklas menneskerettighetspolicy
- Skape sunne arbeidsplasser med null skader
- 50 % kvinneandel blant ledere på alle nivåer
- Skape kultur for integritet overalt

Produkter med en sunnere og mer bærekraftig profil fortsetter å være en viktig driver til vekst og har også i 2022 resultert i flere sterke innovasjoner. Lanseringen av Kalles Vegan kaviar, Jordan Change tannbørster med utbyttbart hode, og forpakkingsinnovasjonene OMO og Blenda i kartong er eksempler på hvordan sunnhet og bærekraft er med på å fortsatt holde veletablerte merkevarer relevante.

Kriterier for våre mest bærekraftige produkter

Orkla har etablert interne kriterier for hva vi vurderer som våre mest bærekraftige produkter, og selskapene klassifiserer produktporteføljen sin etter disse kriteriene. Kriteriene er knyttet til bærekraftsmålene våre frem til 2025 og omfatter fire dimensjoner:

- bærekraftig produserte råvarer
- gjenvinnbar emballasje fra resirkulerte eller fornybare materialer
- klimafotavtrykk
- produkter som bidrar til en sunn livsstil

Klassifiseringen er et nyttig ledelsesverktøy som gjør det enklere å følge fremdriften i arbeidet. I 2022 gjorde vi kravene for å bli klassifisert som mest bærekraftig strengere, blant annet ved å introdusere kriterier for klimafotavtrykk. Vi innfører de nye og strengere kriteriene gradvis i perioden 2022-2023.

Refleksjon

1. Hva er verdidriverne i din bedrift?

Gruppeoppgave: SWOT analyse – forstå landskapet din bedrift operere i

STYRKER

- Hvilke bærekraftiltak er allerede på plass?
- Hvordan er bærekraft forankret i organisasjonen?
- På hvilke områder ligger bedriften i forkant av regelverk eller interessenters forventninger?
- Har bedriften eksempler på å være foretrukket leverandør, pga bærekraft?
- På hvilke områder ligger bedriften i front, sammenliknet med konkurrenter?

SVAKHETER

- På hvilke områder mangler bedriften systematisk arbeid for bærekraft?
- I hvilken grad har bedriften begrensninger i produktene dere selger, med tanke på at de kommer fra leverandører?
- Opererer bedriften innenfor en forretningsmodell som kan være utfordrende fra et bærekraftperspektiv?
- Hvordan kan strategien oppdateres for å integrere bærekraftensyn?

MULIGHETER

- Hvordan kan bedriften utnytte / eller la seg inspirere av andres bærekraftambisjoner og -mål?
- Bryr kundene seg om bærekraft?
- Hvilket kundesegment? Hvilke markedsmuligheter vil utvikle seg med en sterkere bærekraftprofil?
- I hvilken grad er bedriften tilstrekkelig forberedt på kommende ESG-regelverk?

TRUSLER

- Er det lavt engasjement for bærekraft blant kundene deres, er de prissensitive?
- Mister bedriften kunder og kolleger i konkurranse på grunn av at de har en bedre bærekraftprofil?
- Kommer konkurrentene deres med flere bærekraftige produkter til markedet?
- Potensiell lovgivning som kan endre forretningsmodellen deres eller har en negativ innvirkning på virksomheten din?

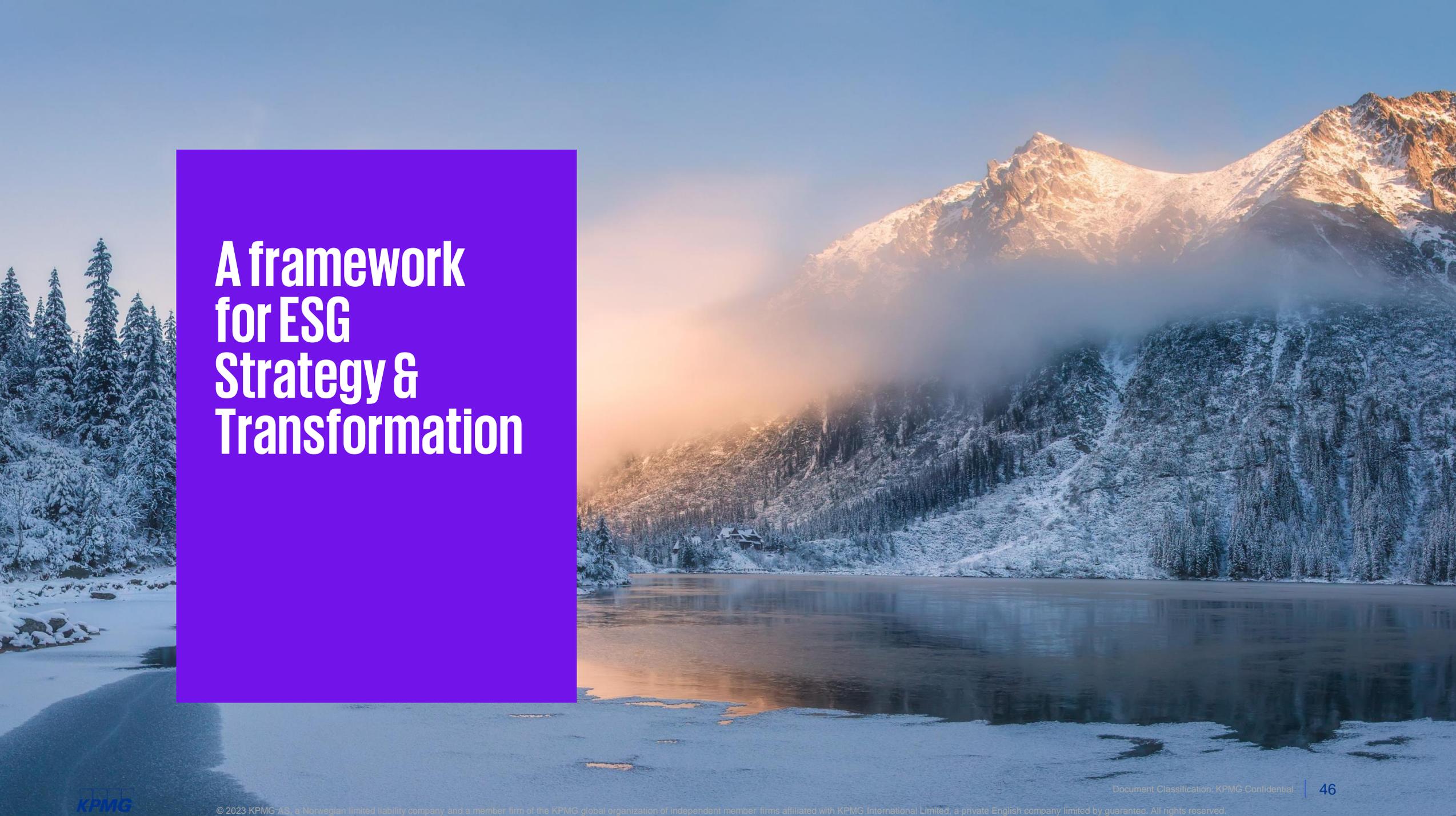
Kontakt:

Kia Luise Klavenes

Kia.klavenes@kpmg.no

Mobil 97 02 68 50

Document Classification: KPMG Confidential

A framework for ESG Strategy & Transformation

Key success factors for long term sustainability transformation

Identifiser virksomhetens påvirkninger (impacts)

For identifying impacts, **your undertaking shall:**

- Use the list of sustainability matters defined by ESRS
- Consider your own circumstances / context and add entity specific topics

Sector agnostic standards		
Environment	Social	Governance
ESRS E1 Climate Change	ESRS S1 Own workforce	ESRS G1 Business conduct
ESRS E2 Pollution	ESRS S2 Workers in the value chain	
ESRS E3 Water & marine resources	ESRS S3 Affected communities	
ESRS E4 Biodiversity & ecosystems	ESRS S4 Consumers and end-users	
ESRS E5 Resource use and circular economy		

Identifiser virksomhetens risiker og muligheter

For identifying impacts, **your undertaking shall:**

- Use the list of sustainability matters defined by ESRS
- Consider the existence of **dependencies** on natural, human and social resources as sources of financial effects
- Consider risks and opportunities that could be **material for primary users of general-purpose financial reports** in making decisions relating to providing resources to your undertaking the entity.

Sector agnostic standards		
Environment	Social	Governance
ESRS E1 Climate Change	ESRS S1 Own workforce	ESRS G1 Business conduct
ESRS E2 Pollution	ESRS S2 Workers in the value chain	
ESRS E3 Water & marine resources	ESRS S3 Affected communities	
ESRS E4 Biodiversity & ecosystems	ESRS S4 Consumers and end-users	
ESRS E5 Resource use and circular economy		

Vurdere virksomhetens negative påvirkning

The significance of an **actual negative impact** shall be determined by its **severity** (the sum of scale, scope, and irremediable character).

The significance of a **potential negative impact** shall be determined by the **severity and likelihood** of the impact occurring.

Any of the three characteristics (scale, scope, and irremediable character) can make a negative impact severe.

In the case of a potential negative human rights impact, the severity of the impact takes precedence over its likelihood.

Scale

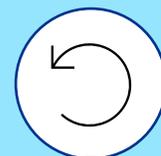
How grave the negative impact is for people or the environment

Scope

How widespread the negative impacts are

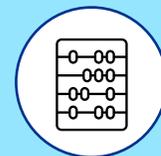
The scope of environmental impacts may be understood as the extent of environmental damage or a geographical perimeter. The scope of impacts on people may be understood as the number of people adversely affected.

Irremediable character

Whether and to what extent the negative impacts could be remediated

Restoring the environment or affected people to their prior state

Likelihood (only for potential impacts)

The likelihood of the negative impact to occur

Vurdere virksomhetens positive påvirkning

The significance of an **actual positive impact** shall be determined by its **scale and scope**.

The significance of a **potential positive impact** shall, in addition to **scale and scope**, be determined by the **likelihood** of the impact occurring.

Scale

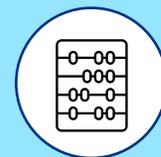
How beneficial the positive impact is for people or the environment

Scope

How widespread the positive impacts are.

The scope of environmental impacts may be understood as the extent of how environmental beneficial it is or a geographical perimeter. The scope of impacts on people may be understood as the number of people adversely affected.

Likelihood (only for potential impacts)

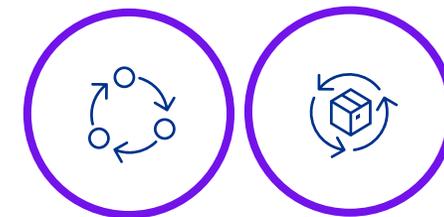
The likelihood of the positive impact to occur

Mulige trinn for å få på plass bærekraft

KPMG foreslår følgende prosjektpakke for å nå sine ESG ambisjoner som presentert på forrige foil.

Partnerskap som fremmer bærekraft produktutvikling og gir operasjonell effekt

Energy consumption reduced with 87 % by converting to LED

Sustainability

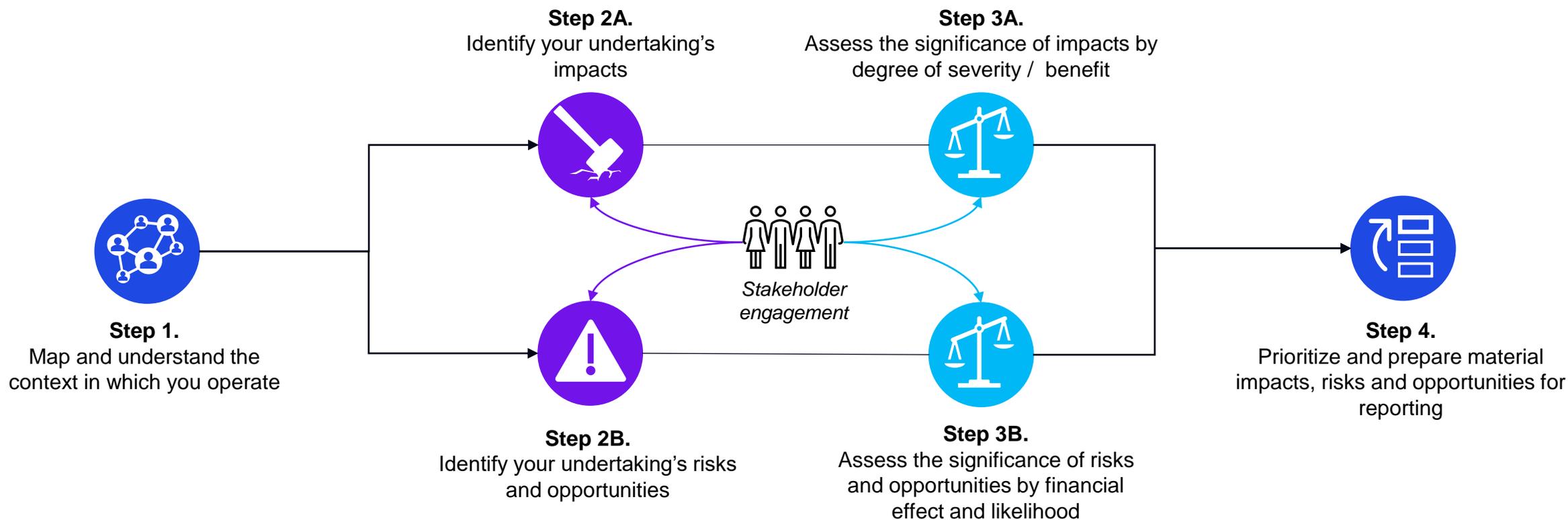
An upgrade of the lighting on NORLED-ferry MS Dronningen has led to an 87.2 % reduction in kilowatt hours. This is a saving potential that is applicable to most commercial vessels that use conventional light sources today.

The Norwegian electrical contractor GK Elektro and shipping company NORLED have collaborated on an upgrade of the lighting in the passenger ferry MS Dronningen. The upgrade is based on LED products and lighting management systems from Glamox Aqua Signal and has given a yearly expenditure cut of 390,000 NOK. The electricity for lighting has been reduced by 187,500 kWh which equals 87.2%. This also implies a reduction of emission of 93.4 tons of CO₂ and 2.72 tons of NO_x from the gas-powered passenger ferry. These figures are revealed in a report prepared by GK Elektro who has been in charge of the project along with NORLED.

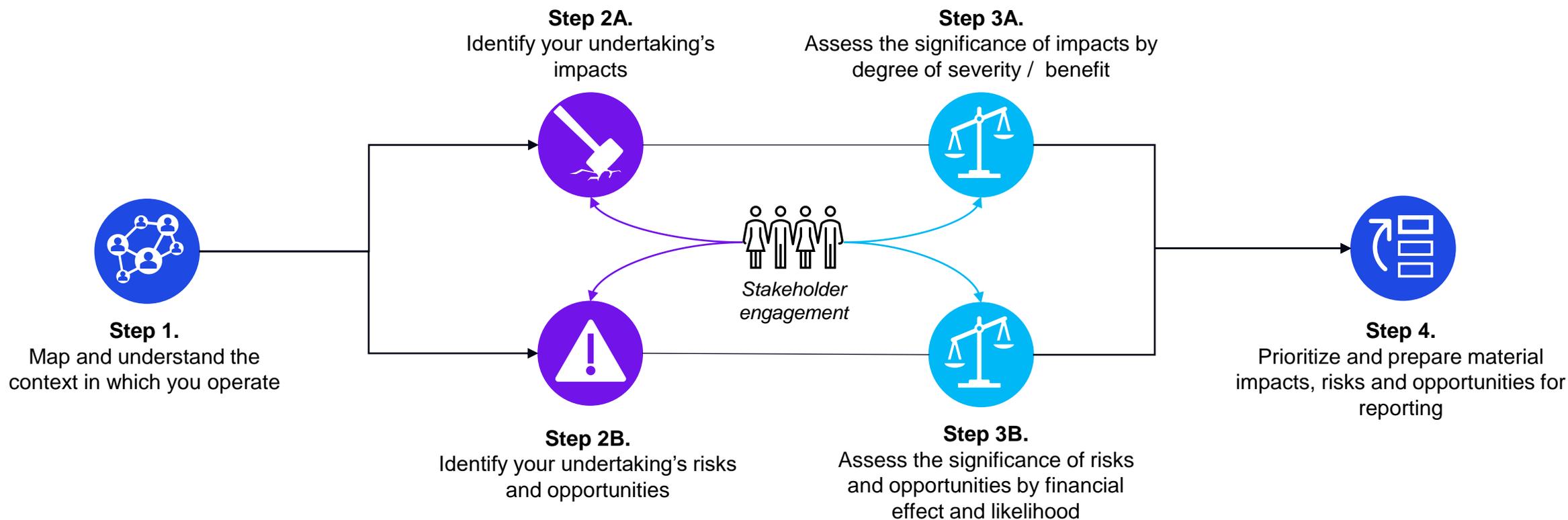
Lighting can account for anywhere from 5 to 18 percent of total power consumption in commercial vessels depending on size and how many hours of the day the ship is operating. Most vessels manufactured before 2007 do not have LED lighting installed and can thus easily achieve a substantial savings by upgrading to LED and at the same time achieve an environmental benefit by reducing NO_x and CO₂ emissions from fuel used.

For vessels sailing in Norwegian waters, it is also possible to apply for funding from the NO_x Fund to upgrade the lighting. This is an opportunity which is frequently overseen by ship owners.

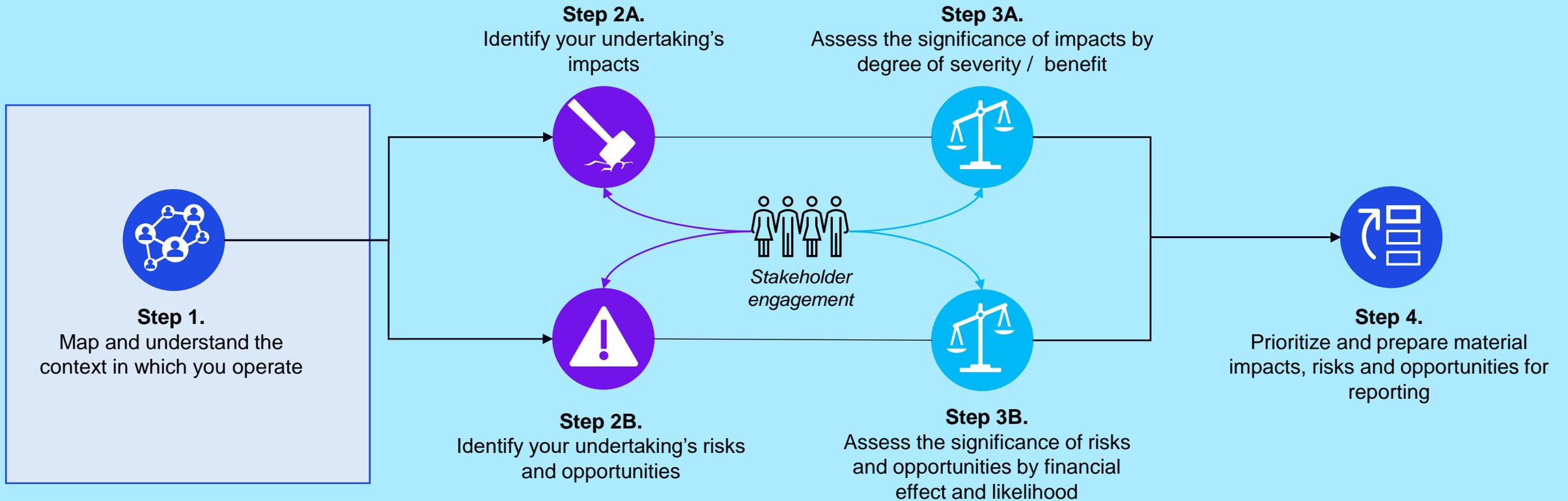
Dobbel vesentlighetsprosessen kan deles opp i fire trinn

Dobbel vesentlighetsprosessen kan deles opp i fire trinn

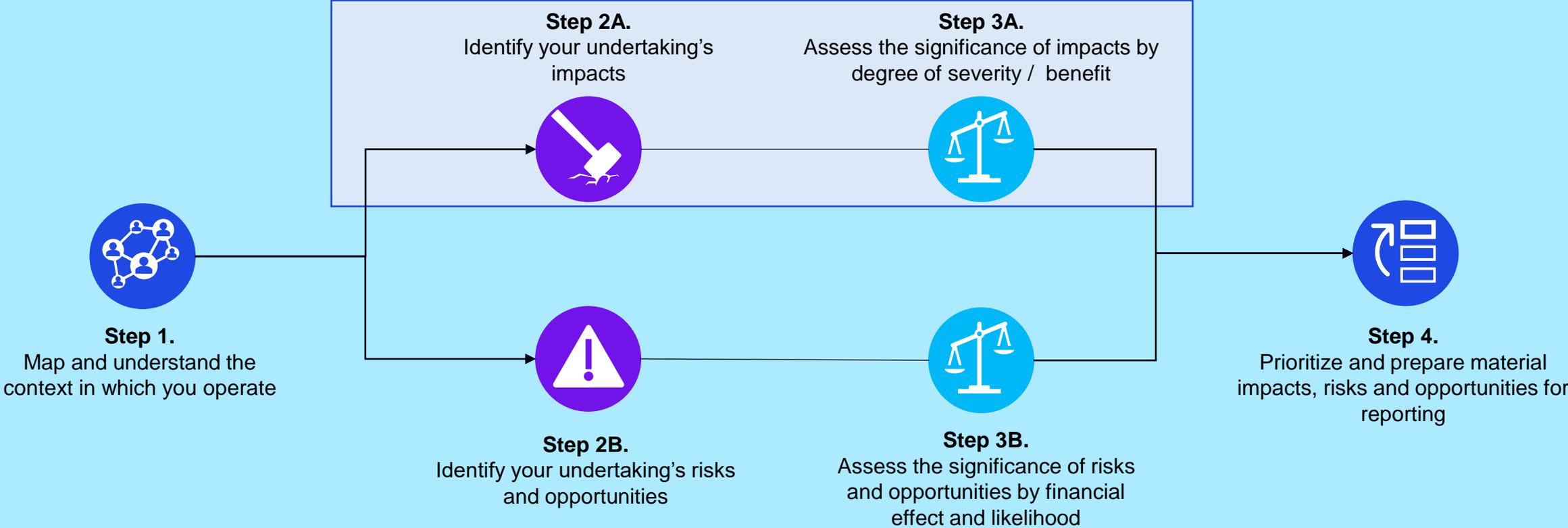

Map and understand the context in which you operate

Impact materiality

- identifying and assessing your undertaking's impacts

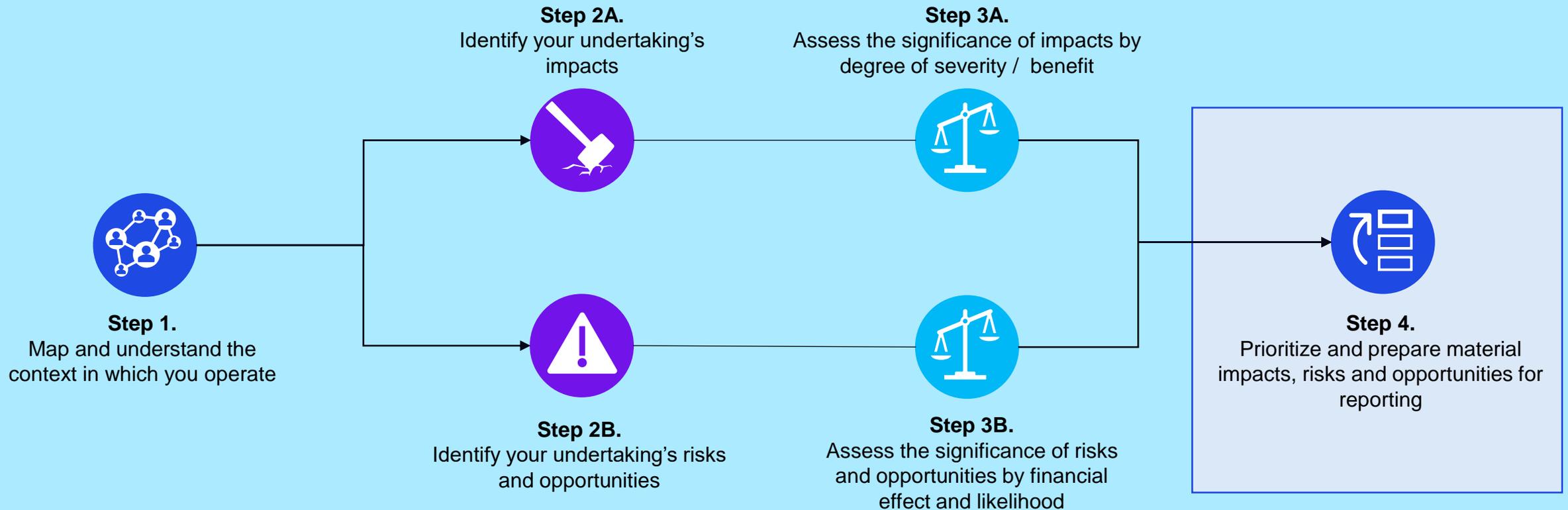

Financial materiality

- identifying and assessing your undertaking's risks and opportunities

Prioritere hva som er mest vesentlig

CANICA med klare forventninger til bærekraftig verdiskapning

Bærekraftig vekst for kommende generasjoner

Vi er langsiktige og samfunnsengasjerte eiere med et ønske om å bidra positivt til samfunnet. Som et av Norges største privateide investeringselskaper har vi et ansvar for å bidra til en global bærekraftig utvikling – en utvikling som i utgangspunktet dekker behov ut over å forriktige mulighetene for at kommende generasjoner skal ha et godt liv.

Vårt største bidrag er å sikre bærekraftige investeringer og klare forventninger og krav til våre investerte selskaper.

Vi ønsker å tilrettelegge og løse utfordringer for en bærekraftig fremtidens utfordring i samfunnet rundt oss.

Globale bærekraftstrender påvirker våre investeringer

- Kundenes forventninger:** Både bedrifts- og forbrukere har høyere forventninger og stiller krav til bærekraft.
- Rekruttering:** Unge arbeidstakere vil ha plasser med mening. 85 prosent av norske menn er interessert i en ledelse som måler økonomiske resultater. Dette betyr at det vil være et viktig element for å være attraktive arbeidsgivere.
- Resursmangel:** Begrenset tilgang til råressurser er en reell risiko. Dette vil føre til på sirkulær økonomi, hvor man kan utnytte ressursene, for å bevare dem lengst mulig i verdikjeden.

FORVENTNINGER TIL BÆREKRAFTIG VERDISKAPNING

<p>3 </p> <p>5 </p> <p>8 </p> <p>12 </p> <p>13 </p>	<ul style="list-style-type: none"> • Helse og trivsel på arbeidsplassen • Sunnere folkehelse <ul style="list-style-type: none"> • Respekt for det enkelte individ • Likestilling mellom kjønnene <ul style="list-style-type: none"> • Ansvarlig arbeidsgiver • En trygg verdikjede • At selskapene unngår og forebygger brudd på arbeidstaker- og menneskerettigheter <ul style="list-style-type: none"> • Ansvarlig forbruk • At selskapene bidrar til en sirkulær økonomi • Bærekraftig ressursforvaltning <ul style="list-style-type: none"> • At selskapene reduserer sitt klimagassutslipp • At selskapene kartlegger og håndterer risiko knyttet til klimaendringer i sin virksomhetsstyring • At selskapene utforsker mulighetene knyttet til klimaendringer 	<p>17 </p> <p>Samarbeid som katalysator – eks partnerskap</p> <p>9 </p> <p>Bærekraft som en driver for innovasjon</p>
--	--	---

Jernia vil gjøre det enkelt for kunder å ta bærekraftige valg

Kunden som fokusområde

Jernias ambisjoner

- Vi velger aktivt varer som varer og som er bærekraftig produsert
- Vi velger produkter produsert av resirkulert materiale
- Vi velger varer som kan repareres og tilgjengeliggjør reservedeler til kunde
- Vi jobber aktivt med sirkulære forretningskonsepter
- Vi gir kundene våre informasjon og løsninger i butikkene som trenger for å enkelt ta de gode valgene

Aktiv markedsføring av bærekraftige initiativ

Visste du at ødelagte drikkeglass, porselen og keramikk ikke skal i containeren for glass- og metall? De inneholder nemlig stoffer som gjør at de ikke kan gjenvinnes sammen med vinflasker og emballasjeglasse. Lever heller til nærmeste Jernia-butikk! Vi sørger for at alt du leverer blir resirkulert av Norsk Gjenvinning og brukt i byggematerialer som kutter klimautslipp. Husk også at vi gir deg 20 % innbytterabatt på ny vare* - hvis du trenger ny, da!

SAMMEN KAN VI GJØRE EN FORSKJELL!

JERNIA

Hos Jernia vet vi hvordan du tar vare på dine gamle stekepanner og gryter! Når alt håp er ute, tar vi imot de gamle pannerne og grytene og sørger for at de blir resirkulert. Gjenvinning av stål og aluminium er opptil 96 % mer klimavennlig enn nyprodusert metall. Husk også at vi gir deg 20 % innbytterabatt på ny vare* - hvis du trenger ny, da!

SAMMEN GIR VI NYTT LIV TIL GAMLE PANNER OG GRYTER!

JERNIA

Hvorfor kjøpe utstyr du kanskje bare bruker én gang? Lei heller verktøyet hos oss! Det er smart for miljøet og smart for lommeboka. Ved utleie av verktøy, får vi sammen gjort mer arbeid ut av færre ressurser, og det blir mindre elektronisk avfall. Slik blir det enklere å leve mer bærekraftig hjemme.

SAMMEN REDUSERER VI KLIMAFOTAVTRYKKET!

JERNIA

TRENGER ONKEL ENDA EN STEKEPANNE?

Espen Karlsen
Administrerende direktør
Levring og salg

Kjartan
Gjennomfører alle oppdragene våre

GAVN TIL ENDA MER NYTT GAVNSETT PÅ DET TIDET I SAMMENHANG Å HJEMME!

Kjartan har vært i Jernia i mange år og har vært med på å bygge opp Jernia i Norge. Han er en erfaren og kompetent leder som har vært med på å bygge opp Jernia i Norge. Han er en erfaren og kompetent leder som har vært med på å bygge opp Jernia i Norge. Han er en erfaren og kompetent leder som har vært med på å bygge opp Jernia i Norge.

JERNIA

Jernia stiller krevende krav til underleverandører

Jernia seeks to contribute to a circular economy and will promote quality products with a long service life, which are made from recycled material, can be repaired using spare-parts, and can be recycled. Jernia seeks to reduce the proportion of microplastics in products and avoid microplastics where possible. In Jernia we have set clear targets for general elimination of all unnecessary product packaging.

Jernia identifiserte 4 hovedverdier

01 Resirkulerte materialer

02 Emballasje og pakning

03 Sertifisering og miljømerking

04 Transport av varer

Leverandørfokus

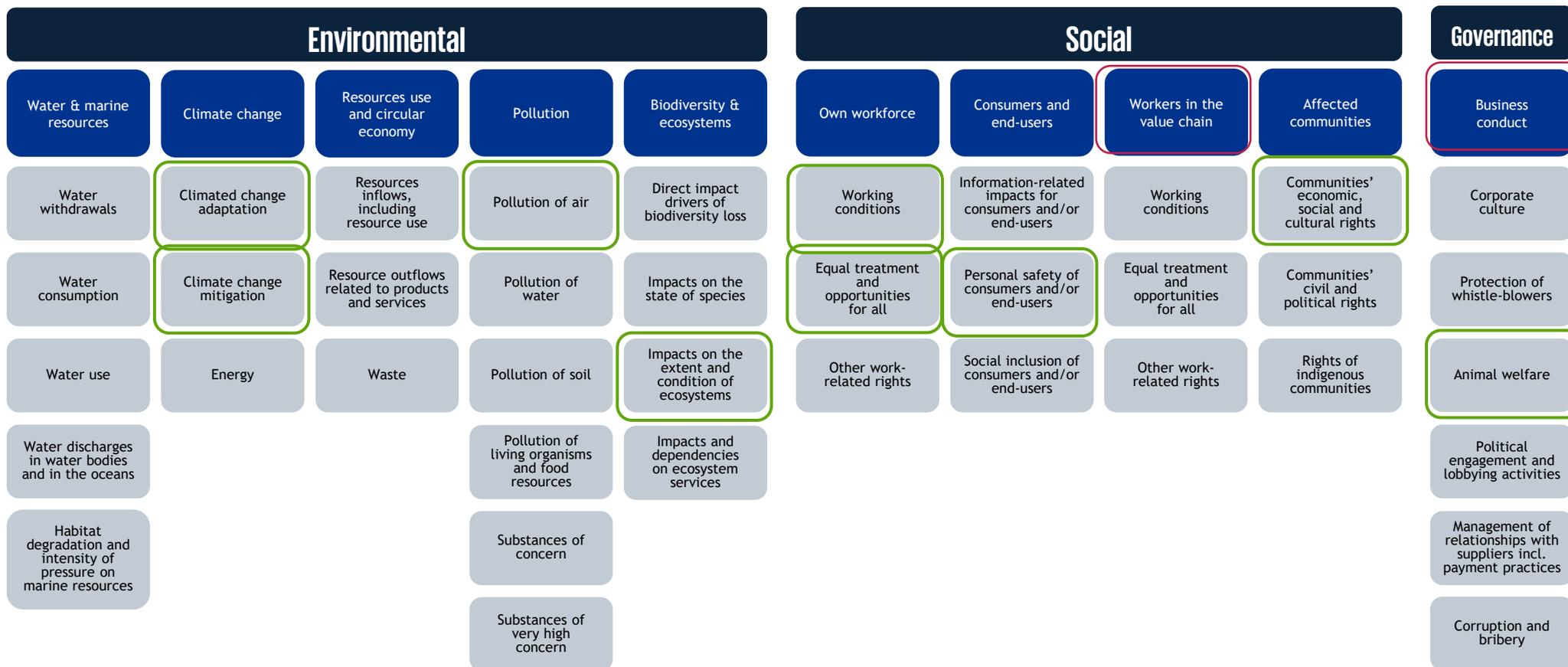
WASTE BIN

Rarely has waste looked more beautiful

The climate is crying out for help, and we need to change our ways – especially when it comes to sorting waste. The Circular bins makes sorting easier and more beautiful. Place the bins wherever your life leaves leftovers that deserve a second chance.

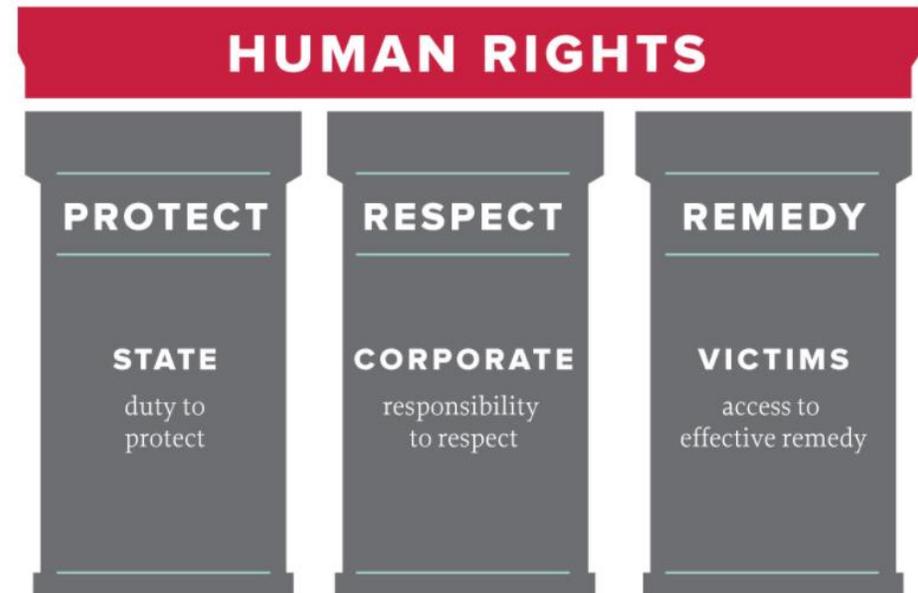
ESG temaer og undertemaer i CSRD

UN Global Compact –og UN Guiding Principles

THREE PILLARS of the UN GUIDING PRINCIPLES

Bakteppet

Fra frivillige initiativ til regulatoriske krav

Åpenhetsloven

Skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Gjelder bedrifter* som oppfyller to av følgende vilkår:

Salgsinntekter	NOK 70 millioner
Balansesum	NOK 35 millioner
Gjennomsnittlig antall ansatte	50 årsverk

**Morselskaper er omfattet dersom vilkårene er oppfylt for mor- og datterselskaper sett som en enhet*

Dekker indirekte:
Leverandører og underleverandører
Produksjon av varer og tjenester
Forretningspartnere

§4

Plikt til å utføre aktsomhetsvurderinger (§ 4)

Virksomheten skal utføre aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs metode for aktsomhetsvurderinger.

Prosessen innebærer å utføre de seks stegene i modellen, identifisere og håndtere risiko for menneskerettighetsbrudd.

§5

Rapporteringsplikt (§ 5)

Årlig rapporteringsplikt: innen 30. juni (og ved vesentlige endringer).

Rapporten skal bla. inneholde opplysninger om negative konsekvenser og vesentlig risiko som avdekket gjennom aktsomhetsvurderingen, samt hvordan bedriften har organisert arbeidet og håndtert risikoen.

§6-7

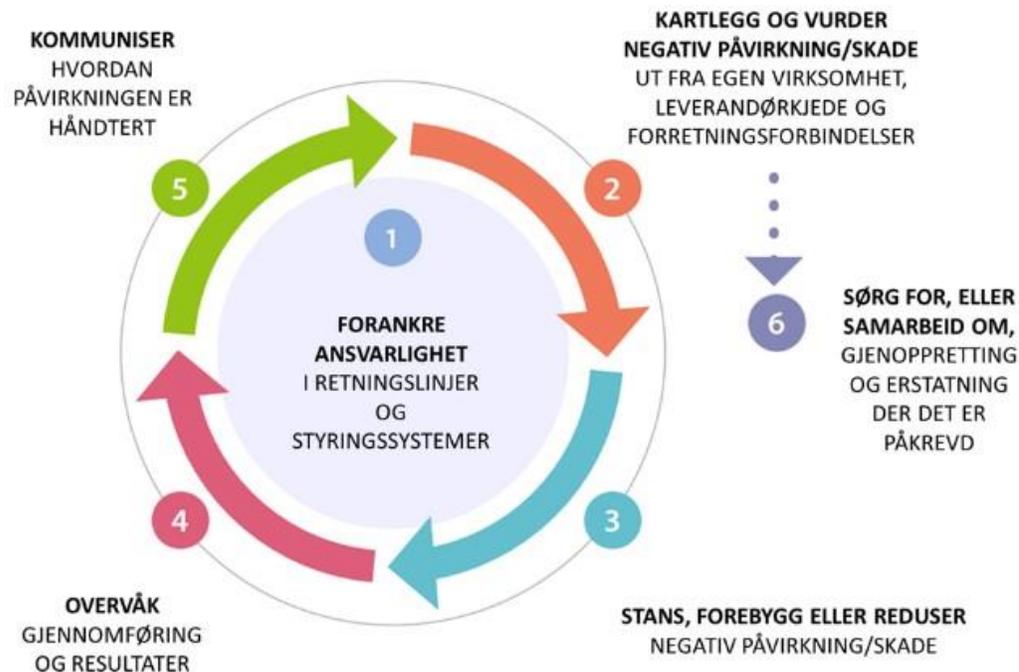
Informasjonsplikt (§ 6-7)

Interessenter har rett på informasjon ved skriftlig forespørsel om hvordan virksomheten håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser

Aktsomhets vurderinger

Aktsomhetsvurderinger er kjernen i åpenhetsloven og innebærer, kort oppsummert, å **identifisere og håndtere risiko for menneskerettighetsbrudd i egen virksomhet og i leverandørkjeden** på en strukturert måte, med **fokus på mest alvorlig risiko**.

Kilde modell: OECD

Risikobasert

Risikoen for mennesker og miljø veier tyngre enn risikoen for virksomheten, med prioritering av mest alvorlig risiko.

Forbi førsteledd

Inkluderer leverandører, underleverandører og primærprodusenter

Dynamisk og forebyggende

En pågående prosess med involvering av interessenter. Fokus på å forebygge skade.

Åpenhetsloven: Status i norsk næringsliv

Ansvarlige leverandørkjeder

